

FUNDACIÓ REZERO

Àmbit geogràfic: Estatal

Forma jurídica: Fundació sense ànim de lucre

Seu social: Barcelona

• 18 persones treballadores

www.rezero.cat

Breu història de l'organització

La Fundació Rezero treballa per una societat cap al residu zero mitjançant campanyes de sensibilització, assessorament a administracions i empreses, i projectes comunitaris.

Ambdues organitzacions han impulsat la creació de la “Biblioteca de les Coses”, un projecte pioner que promou el consum col·laboratiu i la reutilització d'objectes a través d'un servei de préstec accessible i comunitari.

La Cooperativa Nusos és una entitat sense ànim de lucre nascuda a Barcelona que treballa des de fa més de 20 anys en l'àmbit de l'educació, la comunicació i la participació social amb una perspectiva ecosocial i comunitària. Desenvolupa projectes transformadors amb una mirada feminista i d'equitat social.

Missió

Promoure una societat que avanci cap al residu zero, impulsant canvis estructurals en els models de producció i consum. Rezero treballa per reduir la generació de residus des de l'origen, mitjançant polítiques públiques, assessorament i accions de sensibilització, amb una visió transformadora cap a una economia circular i socialment justa.

Nusos Cooperativa

Fomentar una transició ecosocial mitjançant l'educació transformadora, la participació ciutadana i la dinamització comunitària. Nusos aposta per processos inclusius que enforteixin el teixit social i territorial, i que donin resposta a les desigualtats socials i ambientals a través de projectes culturals, ambientals i educatius amb perspectiva feminista i de justícia social.

Descripció de l'activitat

Fundació Rezero

Rezero treballa per avançar cap a una societat residu zero, desenvolupant projectes que fomenten el consum responsable i la prevenció de residus. A través d'estudis, assessoraments i accions comunitàries, impulsa canvis en els hàbits de consum i en les polítiques públiques. En col·laboració amb altres entitats, ha impulsat projectes com la “Biblioteca de les Coses”, una eina pràctica per reduir residus i promoure models d'economia circular des de l'àmbit local.

Cooperativa Nusos

Nusos desenvolupa projectes d'educació ambiental, participació ciutadana i dinamització comunitària amb una mirada transformadora i inclusiva. Aposta per processos col·lectius que enforteixin la sostenibilitat i la cohesió social, combinant eines pedagògiques amb accions culturals i ambientals. La seva capacitat de generar espais d'aprenentatge i empoderament ciutadà

s’ha plasmat en iniciatives com la “Biblioteca de les Coses”, on promou l’ús compartit d’objectes i la creació de vincles veïnals.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

LA BIBLIOTECA DE LES COSES DE SANT MARTÍ

Breu descripció

La Biblioteca de les Coses de Sant Martí és un projecte pioner a escala estatal de consum responsable i col·laboratiu que es va obrir ara fa 5 anys. La primera Biblioteca de les Coses d’Espanya va néixer al barri de Sant Martí de Barcelona, impulsada per la comunitat veïnal, la Cooperativa Nusos, la Fundació Rezero i la Taula Eix Pere IV. Aquest espai ofereix el préstec temporal d’objectes d’ús esporàdic com eines, tendes de càmping, estris de cuina o bricolatge, evitant compres innecessàries i fomentant l’economia circular i l’estalvi col·lectiu.

Inspirada en el model internacional “Library of Things” i adaptada al context català, la Biblioteca de les Coses facilita un accés equitatiu als recursos, promou hàbits de consum sostenibles i enforteix els vincles comunitaris. Amb més de 1.300 persones usuàries i una mitjana de 55 préstecs mensuals, el projecte s’ha consolidat com una eina educativa, ambiental i social, i ha estat replicat en altres barris de Barcelona gràcies a la col·laboració amb biblioteques públiques, centres cívics i entitats locals.

Aportació de valor de la iniciativa

Respon a una necessitat real de reducció del consum i de promoció de l’equitat social mitjançant el consum col·laboratiu. Aporta estalvi econòmic, reducció d’emissions i enfortiment del teixit veïnal. És un exemple de sinergia entre entitats, administració i ciutadania, i pot ser replicada fàcilment en altres territoris.

Necessitat a la que respon

Les Biblioteques de les Coses neixen per donar resposta a la ineficiència ecològica i social del model de consum actual. En moltes llars s’acumulen objectes d’ús esporàdic —com trepants, tendes o estris de cuina— que impliquen una gran despesa de recursos naturals, energia i emissions en la seva producció, transport i gestió com a residus. Aquest malbaratament és insostenible en un context de crisi ecològica i emergència climàtica.

Els préstecs d’objectes eviten compres innecessàries i redueixen la generació de residus, especialment de residus elèctrics i electrònics, difícils de gestionar. Alhora, alliberen espai a les llars i qüestionen el paradigma de propietat, promovent la cultura de l’ús i el consum conscient.

També contribueixen a la justícia social: faciliten l’accés a béns a persones que no poden permetre’s comprar-los, millorant la seva qualitat de vida. A més, en reforçar la governança compartida i la dimensió comunitària, les Biblioteques de les Coses actuen com espais de trobada i cooperació veïnal, enfortint el teixit social i promovent valors de solidaritat, corresponsabilitat i sostenibilitat.

Principals objectius assolits

- Reduir el malbaratament de recursos mitjançant el préstec d’objectes que habitualment s’utilitzen de manera molt puntual, evitant-ne la compra innecessària.
- Disminuir la generació de residus, especialment d’objectes voluminosos i aparells elèctrics i electrònics, contribuint a una economia circular real.
- Mitigar l’impacte ambiental associat a la producció, transport i eliminació d’objectes, reduint les emissions de gasos d’efecte hivernacle.
- Fomentar el consum conscient i responsable, promovent la cultura de l’accés i no de la propietat, i qüestionant el model consumista dominant.
- Facilitar l’accés equitatiu a béns a persones que, per motius econòmics, no poden accedir-hi fàcilment, millorant la qualitat de vida i reduint desigualtats.
- Generar espais de confiança i comunitat, promovent la corresponsabilitat, la col·laboració veïnal i la governança compartida del projecte.
- Reforçar la dimensió educativa i pedagògica del consum sostenible a través de tallers, activitats i espais de reflexió col·lectiva.

Principals resultats obtinguts

L’any 2024, la Biblioteca de les Coses de Sant Martí ha assolit resultats significatius tant en termes ambientals com socials i educatius. A nivell quantitatiu, s’han registrat:

- 1.221 persones usuàries actives,
- 661 préstecs d’objectes,
- 437 objectes disponibles al catàleg,
- 2.424 kg de residus evitats,
- 12.750 kg de CO₂ equivalent estalviats,
- 2.260.464 litres d’aigua no consumits, equivalents a prop de 18.000 dutxes.

A nivell qualitatiu, el projecte ha aconseguit:

- Impulsar la participació activa de la comunitat en la governança i el manteniment de la biblioteca.
- Enfortir la xarxa veïnal i els vincles socials mitjançant l'ús compartit i la gestió col·lectiva d'objectes.
- Transformar hàbits de consum, sensibilitzant sobre l'impacte ambiental i econòmic del model de compra tradicional i promovent alternatives sostenibles.
- Consolidar la dimensió educativa de la iniciativa, a través de tallers, activitats i espais de reflexió que vinculen sostenibilitat, cultura de l'accés i justícia social.

Abast de l'experiència

El projecte ha estat implantat en diversos barris de Barcelona com Sant Martí, Poble Sec, Eixample, Ciutat Vella, Nou Barris i Clots, i algunes d'elles han tingut el suport de Nusos i Rezero per posar-les en marxa. A més, ha estat replicat a múltiples municipis de Catalunya com Tarragona, Tiana, Pineda de Mar, Canet de Mar, Santa Margarida i els Monjos, Terrassa, Valls, Reus o Vic, on, també, algunes d'elles han tingut el suport de Nusos i Rezero. Ha generat col·laboracions amb biblioteques públiques, centres cívics i entitats socials, i ha despertat interès institucional.

Actualment, Nusos i Rezero treballen en la creació d'una Oficina per a l'impuls i suport de les Biblioteques de les Coses, com a eina estratègica per consolidar i escalar el model. L'Oficina pretén oferir assessorament, recursos compartits i serveis a nous projectes, sistematitzar el coneixement acumulat i promoure hàbits de consum basats en l'accés i no en la propietat.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 3

Membres equips directius: 7

Sòcies: 1365

Ateses: 1365

Voluntàries: 8

Principals factors clau d'èxit

L'èxit de les Biblioteques de les Coses rau en la seva capacitat d'arrelar-se als territoris gràcies a la complicitat de la comunitat local, que ha participat activament en la seva creació, gestió i ús. Aquesta implicació ha estat clau per generar confiança, sentit de pertinença i corresponsabilitat.

Un altre factor fonamental ha estat la coordinació entre entitats sòlides i complementàries com Nusos i Rezero, que han aportat expertesa en dinamització comunitària i consum responsable, respectivament.

Les aliances amb equipaments públics com centres cívics i ajuntaments han permès integrar les BdC en espais ja existents, facilitant-ne la logística, l'accessibilitat i la visibilitat.

També ha estat essencial una comunicació efectiva i pedagògica, capaç de transmetre els valors del projecte des de la pràctica i l'experiència col·lectiva.

Finalment, la capacitat d'adaptació al context local ha permès ajustar el model segons les necessitats i els recursos de cada territori.

Dificultats i reptes superats

El desplegament i consolidació de les Biblioteques de les Coses ha implicat superar diversos reptes de naturalesa cultural, operativa i econòmica. Un dels obstacles principals ha estat la resistència inicial al préstec, fruit d'un model cultural centrat en la propietat individual. Ha calgut generar confiança, sensibilitzar sobre els avantatges del consum compartit i promoure un canvi d'hàbits.

També s'ha afrontat la manca de finançament estable, que dificulta la continuïtat i escalabilitat del servei.

A nivell pràctic, el manteniment dels objectes i dels espais ha estat un repte continu: calen protocols de revisió, reparació i rotació, així com espais adequats per emmagatzemar i exposar els materials.

Finalment, la coordinació logística (reserves, devolucions, rotació, gestió del catàleg) ha exigit sistemes informàtics flexibles i una implicació comunitària creixent, que s'ha anat assolint progressivament.

Elements innovadors que aporta la iniciativa

Les Biblioteques de les Coses aporten una proposta innovadora tant pel seu contingut com pel seu enfocament. En primer lloc, introdueixen al territori català el model "library of things", pràctica consolidada en altres països però inèdita a l'Estat espanyol quan va néixer la primera cosateca de a Sant Martí. Aquest model transforma el concepte de consum, substituint la propietat individual per l'accés col·lectiu als béns.

Aquesta innovació va més enllà del format: el projecte incorpora un enfocament ecosocial i participatiu, posant al centre la comunitat com a subjecte actiu. Les usuàries no són només consumidores de serveis, sinó també impulsores, cuidadores i governants del projecte.

Un altre element distintiu és la mesura d'impacte ambiental i social, mitjançant indicadors com els kg de CO₂ estalviats, residus evitats, litres d'aigua no consumits i nombre de persones implicades. Aquesta anàlisi permet visibilitzar l'eficiència del model i reforçar el seu valor pedagògic, comunicatiu i estratègic.

Finalment, el projecte articula la innovació tècnica amb la transformació d'hàbits, promovent valors de justícia ambiental, equitat i consum conscient.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

Les Biblioteques de les Coses aporten una proposta innovadora tant pel seu contingut com pel seu enfocament. En primer lloc, introdueixen al territori català el model "library of things", pràctica consolidada en altres països però inèdita a l'Estat espanyol quan va néixer la primera cosateca de Sant Martí. Aquest model transforma el concepte de consum, substituint la propietat individual per l'accés col·lectiu als béns.

Aquesta innovació va més enllà del format: el projecte incorpora un enfocament ecosocial i participatiu, posant al centre la comunitat com a subjecte actiu. Les usuàries no són només consumidores de serveis, sinó també impulsores, cuidadores i governants del projecte.

Un altre element distintiu és la mesura d'impacte ambiental i social, mitjançant indicadors com els kg de CO₂ estalviats, residus evitats, litres d'aigua no consumits i nombre de persones implicades. Aquesta anàlisi permet visibilitzar l'eficiència del model i reforçar el seu valor pedagògic, comunicatiu i estratègic.

Finalment, el projecte articula la innovació tècnica amb la transformació d'hàbits, promovent valors de justícia ambiental, equitat i consum conscient.